

RIKSDAGENS SVAR 232/2009 rd

Regeringens proposition om ändring av lagen om fritt bildningsarbete

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition om ändring av lagen om fritt bildningsarbete (RP 175/2009 rd).

Beredning i utskott

Kulturutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (KuUB 12/2009 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen, när det gäller det fria bildningsarbetet, utreder

om en finansieringsmodell som bygger på bidrag är ändamålsenlig eller om kvali-

tets- och utvecklingsbidragen bör bli en del av statsandelsfinansieringen,

hur det ska bli möjligt att ordna endast allmänna lärokurser i grundläggande konstundervisning vid medborgarinstituten och

vilka möjligheter det finns att höja priset per enhet för grundläggande konstundervisning så att skillnaderna i dessa priser inte styr kommunernas beslutsfattande när det gäller grundläggande konstundervisning.

Regeringen ska i förekommande fall utan dröjsmål till riksdagen lämna propositioner med förslag till lagändringar.

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om fritt bildningsarbete

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 21 augusti 1998 om fritt bildningsarbete (632/1998) 1—4 §, 11 § 4 mom., 12 §, 13 § 1 mom. 5 punkten, 13 a § 2 mom., 14, 16, 18, 19 och 20 § samt 21 § 1 mom.,

av dem 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 704/2002 och 1200/2005, 11 § 4 mom. och 21 § 1 mom. sådana de lyder i sistnämnda lag, 12 § sådan den lyder i lag 1147/2000 och i nämnda lag 1200/2005, 13 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 1390/2001, 16 § sådan den lyder i lag 1294/1999 och 916/2006 samt 20 § sådan den lyder i lag 1390/2001, som följer:

1 §

Syftet och målen för det fria bildningsarbetet

Det fria bildningsarbetet syftar till att utifrån principen om livslångt lärande anordna utbildning som stöder sammanhållningen och jämlikheten i samhället samt ett aktivt medborgarskap.

Målet för undervisningen inom det fria bildningsarbetet är att främja individers mångsidiga utveckling, välmående och välfärd och att främja demokrati, pluralism, hållbar utveckling, kulturell mångfald och internationalism. Det fria bildningsarbetet kännetecknas av studier efter eget val, samhörighet och delaktighet.

2 §

Verksamhet som lagen omfattar

Läroanstalter för fritt bildningsarbete är medborgarinstitut, folkhögskolor, sommaruniversitet, idrottsutbildningscenter och studiecentraler.

Medborgarinstitut är läroanstalter som grundar sig på lokala och regionala bildningsbehov. De erbjuder möjligheter till studier efter eget val och till utveckling av medborgarfärdigheter.

Folkhögskolor är internat för heltidsstudier, vilka tillhandahåller unga och vuxna personer möjligheter till frivilliga studier, förbättrar de studerandes studiefärdigheter och fostrar dem som individer och samhällsmedlemmar.

Sommaruniversiteten är läroanstalter inom det regionala utbildningsutbudet, vilka fokuserar på öppen högskoleundervisning och svarar på andra kompetens- och bildningsbehov så att även den högskoleutbildade befolkningens behov beaktas.

Idrottsutbildningscenter är internat på riksnivå eller regionala läroanstalter som anordnar undervisning på heltid. Deras uppgift är att ordna sådan undervisning för hela befolkningen som främjar motion, idrott, välmående, välfärd och hälsa samt undervisning och träningsverksamhet som tjänar idrottsorganisationernas och idrottsföreningarnas verksamhet.

Studiecentraler är läroanstalter på riksnivå. De ordnar studier självständigt eller i samarbete

med frivillig- och kulturorganisationer i syfte att främja livslångt lärande, välmående och välfärd, ett aktivt medborgarskap och demokrati samt verksamhet i det civila samhället.

De läroanstalter som avses ovan kan i sin utbildningsuppgift enligt 4 § också betona grunden för sina värderingar, sin ideella grund och sina pedagogiska mål eller särskilda utbildningsuppgifter.

Denna lag tillämpas dessutom på huvudmannen för läroanstalten Snellman-korkeakoulu för verksamhet enligt tillstånd att driva läroanstalt som beviljats med stöd av 4 §.

3 §

Övriga uppgifter samt samarbete

Läroanstalter för fritt bildningsarbete kan också ordna utvecklings- och serviceverksamhet som stöder utbildningen eller på ett nära sätt ansluter sig till den.

Bestämmelser om grundläggande utbildning, gymnasieutbildning, yrkesutbildning och grundläggande konstundervisning som läroanstalterna för fritt bildningsarbete ordnar finns i lagen om grundläggande utbildning (628/1998), gymnasielagen (629/1998), lagen om yrkesutbildning (630/1998), lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) och lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998).

Läroanstalter som ordnar fritt bildningsarbete ska samarbeta med andra läroanstalter för fritt bildningsarbete inom samma region, riksomfattande läroanstalter för fritt bildningsarbete, anordnare av utbildning och högskolor.

4 §

Tillstånd att driva läroanstalt

Undervisningsministeriet kan bevilja en kommun, samkommun, registrerad sammanslutning eller stiftelse rätt att driva sådana läroanstalter som avses i denna lag.

En förutsättning för att tillstånd ska beviljas är att ett bildningsbehov föreligger och att sökanden har yrkeskompetens och ekonomiska

föresättningar att driva läroanstalten och ordna utbildningen. Läroanstalter får inte inrättas i syfte att uppnå ekonomisk vinst.

Ett tillstånd ska innehålla uppgifter om huvudmannen och läroanstalten. I tillståndet ska dessutom fastställas läroanstaltens utbildningsuppgift, undervisningsspråk och vid behov dess särskilda utbildningsuppgift och andra villkor som gäller ordnandet av utbildningen. Beslut om ändringar i tillståndet fattas av undervisningsministeriet.

En kommun eller samkommun kan slå samman sina läroanstalter för fritt bildningsarbete med andra läroanstalter som kommunen eller samkommunen driver.

Undervisningsministeriet kan efter att ha hört huvudmannen återkalla tillståndet, om bestående förändringar i bildningsbehovet eller andra vägande skäl som hänger samman med ordnandet av utbildningen kräver det eller om utbildningen ordnas i strid med denna lag eller bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

I fråga om förvaltningen av en privat läroanstalt gäller lagen om förvaltning av utbildning som ordnas av staten och privata (634/1998), om inte något annat bestäms i denna lag.

11 §

Pris per enhet

Priset per enhet för en undervisningstimme vid medborgarinstituten beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid medborgarinstituten under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet undervisningstimmar vid instituten samma år. Priserna per enhet för medborgarinstitut graderas i tätt befolkade kommuner på basis av befolkningstätheten i den kommun där medborgarinstitutet finns. Graderingsskalan och en mer exakt beräkning av priset per enhet samt vilka kommuner som anses vara tätt befolkade föreskrivs genom förordning av statsrådet. För beräkning av det genomsnittliga priset per

enhet för medborgarinstituten gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 23 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (/).

12 §

Förändringen i kostnadsnivån samt i verksamhetens omfattning och art

Vid beräkningen av priserna per enhet beaktas förändringen i kostnadsnivån och i verksamhetens omfattning och art med iakttagande i tillämpliga delar av 54 § 2 mom. och 57 § i lagen om statsandel för kommunal basservice (/).

13 §

Kostnader som inte beaktas vid beräkningen av priser per enhet

När priserna per enhet beräknas hänförs inte följande kostnader till driftskostnader:

5) avgifter till den som ordnar verksamhet enligt denna lag och den lag som nämns i 1 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, om de kostnader som förorsakas anordnaren av den verksamhet som utgör grunden för avgifterna beaktas när priserna per enhet räknas ut,

13 a §

Beaktande av mervärdesskatten i priserna per enhet för huvudmännen för privata läroanstalter

Höjningen enligt 1 mom. beaktas inte när det genomsnittliga priset per enhet fastställs för medborgarinstituten i enlighet med 23 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och inte heller när priserna per enhet för medborgarinstituten bestäms enligt 2 mom. i nämnda paragraf.

14 §

Specialunderstöd och extra understöd

Huvudmannen för en läroanstalt kan inom ramen för anslagen i statsbudgeten beviljas understöd i form av kvalitets- och utvecklingsbidrag, bidrag för studiecheckar och för läroanstalternas strukturutvecklingsprogram samt extra understöd för driftskostnaderna.

16 §

Statsbidragsmyndighet

Statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller driftskostnader som avses i denna lag och anläggningsprojekt för idrottsutbildningscenter är undervisningsministeriet.

Statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller anläggningsprojekt för medborgarinstitut, folkhögskolor, sommaruniversitet och studiecentraler är närings-, trafik- och miljöcentralen.

Statsbidragsmyndighet när det gäller bidrag för studiecheckar och extra understöd som avses i 14 § är Utbildningsstyrelsen. Kvalitets- och utvecklingsbidrag och statsunderstöd för strukturutvecklingsprogram och för idrottsutbildningscenter beviljas av undervisningsministeriet.

18 §

Betalning

Statsandel för driftskostnaderna betalas till huvudmannen för en läroanstalt från ingången av kalenderåret månatligen i lika stora poster senast den 11 varje månad av Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning så som föreskrivs i 49 § i lagen om statsandel för kommunal basservice. Statsunderstöd betalas till huvudmannen före utgången av kalenderåret.

19 §

Betalning av utebliven förmån och återbetalning av grundlös förmån

Angående betalning av utebliven förmån, återbetalning av grundlös förmån samt om när betalningsskyldighet som gäller dessa upphör gäller bestämmelserna i 61—63 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

20 §

Betalning som inte erläggs eller återkrävs

En betalning som understiger 2 000 euro och som baserar sig på ett beslut som fattats med stöd av denna lag ska inte erläggas eller återkrävas.

21 §

Skyldighet att lämna upplysningar samt granskning

Huvudmannen för läroanstalterna för fritt bildningsarbete ska tillstålla statsbidragsmyndigheten de uppgifter som behövs för att fastställa finansieringen enligt denna lag och uppgifter om verksamhetens omfattning. Närmare bestämmelser om tillställandet av dessa uppgifter utfärdas genom förordning av undervisningsministeriet.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

De tillstånd att driva läroanstalter som beviljats innan denna lag träder i kraft förblir i kraft såsom tillstånd enligt denna lag.

På tillstånd att driva folkhögskolor och idrottsutbildningscenter tillämpas till utgången av 2010 de bestämmelser som är i kraft när lagen träder i kraft. På tillstånd att driva medborgarinstitut, sommaruniversitet och studiecentraler tillämpas till utgången av 2011 de bestämmelser som är i kraft när lagen träder i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förut-
sätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 7 december 2009
